

Kære deltager

I 2021-2022 deltog du og din bedrift i et projekt sammen med 110 andre malkekvægsejendomme. SEGES Innovation og Københavns Universitet stod bag forsøget, der havde til formål at finde ud af, hvilke forhold der kan forebygge introduktion af Salmonella Dublin i en besætning. Nu er resultaterne offentliggjort i et videnskabeligt tidsskrift – og her får du hovedpointerne.

Vi vidste fra starten, at det ville blive svært at pege på én bestemt årsag til, at Salmonella Dublin dukker op i en besætning. Derfor udviklede vi et værktøj, som kunne give et bredt overblik over smittebeskyttelsen på bedriften. Værktøjet inddeler smittebeskyttelsen i 12 områder og beregner en samlet score fra 0 (meget lav beskyttelse) til 100 (meget høj beskyttelse).

Vi fulgte data fra Salmonella-overvågningen fra næsten 1400 malkekvægsejendomme i områder, hvor der tidligere var fundet Salmonella Dublin. Alle ejendommene havde været i niveau 1 i mindst to år. Når en ejendom fik en positiv prøve, tog vi kontakt og tilbød deltagelse i projektet. Samtidig udvalgte vi to andre sammenlignelige ejendomme, der stadig var i niveau 1.

Deltagelsen var stor: 37 af 45 nye test-positive ejendomme sagde ja – og det samme gjorde 74 test-negative ejendomme.

Vi vurderede smittebeskyttelsen på hver ejendom med både observationer og interviews. Samtidig trak vi data fra kvægdatabasen. Her så vi blandt andet på, hvor mange besætninger i niveau 2 der lå i en radius af 10 km, om ejendommen indgik i en større bedrift, om der var købt dyr ind, og om den var økologisk.

Resultaterne viste nogle tydelige mønstre. Jo lavere en ejendoms smittebeskyttelsesscore var, desto større var sandsynligheden for, at den skiftede status til test-positiv. Samtidig viste vurderingen, at der generelt er plads til at forbedre smittebeskyttelsen – både hos test-positive og test-negative ejendomme.

Vi fandt ikke statistisk sikre forskelle på de enkelte smittebeskyttelsesområder, men der var tendenser. Dårlig smittebeskyttelse ved indgang til besætningen, ved udlevering af slagtekalve, i kalve- og koafsnit samt ved opbevaring og håndtering af foder ser ud til at øge risikoen for smitte. Et særligt opmærksomhedspunkt er vaskepladsen, hvor beskyttelsen ofte kan forbedres – uanset om bedriften var testet positiv eller negativ.

Vi kunne også se, at et højt smittepres i nærområdet øger risikoen for smitte, og konklusionen er klar: Den nuværende smittebeskyttelse i mange malkekvægsejendomme er ikke god nok til at modstå smittepreset fra nærområdet. For at mindske risikoen for nye tilfælde skal smittebeskyttelsen forbedres – og/eller smittepreset i lokalområdet mindskes.

Vi håber at præsentere resultaterne i dybden på Kvægekongres 2026 – så hold øje med programmet.

Indtil da opfordrer vi dig til at tage en snak med din rådgiver om smittebeskyttelsen på din ejendom. Kig især på adgangsforskel for besøgende, håndtering af afhentningen af slagtekalve, staldforhold for kalve og køer, samt foderets og foderudstyrets placering og rengøring. Overvej også, hvordan I bruger vaskepladsen, og om den kan være med til at sprede smitte.

På vegne af SEGES Innovation og Københavns Universitet: Tak for din indsats og deltagelse. Vi håber, at de nye indsigter kan bidrage til endnu stærkere smittebeskyttelse i danske kvægbesætninger – til gavn for både dyr og drift.

Med venlig hilsen

Kvægafgiftslæge og ph.d.-studerende Lars Pedersen og Professor Liza Rosenbaum Nielsen